

[Horn.]

for den indstilling, hele udvalget har overfor denne lovgivning.

Der er i de senere år i landbo- og husmandsforeningerne gennemført en konsulentordning for hele byggeriets område, og udvalget har fået den højtærede ministers tilslutning til, at grundforbedringsudvalgene, hvor det findes naturligt, og hvor sådanne konsulenter findes indenfor en rimelig afstand, skal benytte dem som sagkyndige. Vi har ikke ment det rimeligt at give dem eneret, ikke alene af den grund at de er landbrugets folk, men også fordi der kan være andre, der har lige så stor sagkundskab. Desuden kan afstandene medføre væsentlige befordringsomkostninger, og disse bør holdes nede på det mindst mulige. Derfor lagde man i udvalget vægt på, at man, hvis man skønner det nødvendigt at benytte sig af sagkyndige, da tager dem indenfor en rimelig afstand, så statens omkostninger holdes nede på et rimeligt beløb. I en række små sager, både om de almindelige grundforbedringsforanstaltninger og om ajlebeholdere, ensilagebeholdere m. v., vil det være ganske nødvendigt at antage en sådan bygningskyndig arbejdskraft. Det må kunne klares af de 3 personer, som tages ud af grundforbedringsudvalget. Hvis de er sig deres ansvar bevidst og vil gøre noget ved det, kan de udmærket klare den opgave uden ekstraomkostninger for staten.

En anden ting, man vil bemærke i betænkningen, er, at udvalget har beskæftiget sig med spørgsmålet om at give også enkeltpersoner mulighed for at få lån til opførelse og indretning af frugtlagre i lighed med, hvad tilfældet er med hensyn til indretning af kartoffellagre. Det er vel ikke uden betænkelighed, man fra flere sider er gået med til at give enkeltpersoner denne adgang, men med de ændringer, som foreslås under nr. 6, 7, 8 og 9, har hele udvalget ment det rimeligt og forsvarligt at gå denne vej, omend der for kartoffellagrenes vedkommende er ikke ringe betænkelighed ved de betydelige beløb, det kan dreje sig om; det er oplyst overfor udvalget, at anskaffelsessummen f. eks. for et stort kartoffellager på 20 000 tdr. lå på over 1/4 mill. kr. Det er altså ikke helt ringe beløb, det drejer sig om, men med de begrænsninger, der nu fastsættes, har man alligevel fundet det rimeligt og forsvarligt at give tilslutning til de stillede ændringsforslag.

Der har i denne forbindelse været rejst spørgsmål om, hvorvidt kommuner kunne gøre brug af loven til indretning af kartoffellagre. Jeg vil sige, at det er jo ikke lovens

hensigt. Det må være de normale importørers, eksportørers og handlendes sag. Hvis det anses for fornødent i større byer — det kunne vel tænkes her i København; jeg ved, at Københavns magistrat har henvendt sig til udvalget angående muligheden af at få indrettet sådanne kartoffellagre —, må man dog mene, at det ikke er en kommunal opgave, men at det må ordnes gennem de sædvanlige kanaler.

Om det ændringsforslag, der er stillet af et mindretal om rentens størrelse, skal jeg ikke sige andet, end at den diskussion, som fandt sted her ved afslutningen af behandlingen af det foregående lovforslag, karakteriserede partiernes stilling hertil, så der er ingen grund til ved dette lovforslags behandling at diskutere rentens størrelse.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale de stillede ændringsforslag og lovforslaget til vedtagelse i det høje ting; det gør jeg på hele udvalgets vegne, undtagen forsåvidt angår renten, hvorom et mindretal stiller ændringsforslag om en rente på 4 pct.

Ølgaard: Jeg vil gerne udtale min glæde over, at det er lykkedes at nå frem til enighed om dette lovforslag. Der er ganske vist uenighed på et enkelt punkt, et punkt, som vi tillægger en ikke ringe betydning, nemlig spørgsmålet om rentens højde. Imidlertid er dette spørgsmål drøftet under behandlingen af den foregående sag, og jeg skal ikke trætte med at gentage de argumenter, der var fremme, men kun henstille, at man, når man nu går ud og forklarer disse ting, så ikke glemmer også at fremstille vore argumenter og vort standpunkt ganske loyalt. Jeg tvivler naturligvis ikke om, at man vil huske det.

Vi hilser med glæde, at den betragtning har vundet tilslutning, at begrebet staldhygiejne bør have en meget vid fortolkning i administrationen, således at f. eks. vandforsyningen omfattes af loven.

Vi har, som ordføreren sagde det, diskuteret lovens § 4 meget indgående og blev til sidst enige om det ændringsforslag, der er stillet. Vi har fra vor side været enige med den højtærede landbrugsminister i, at denne lovs administration skulle bygges op så enkelt og så billigt som muligt og dog sådan, at de faktorer, der virker og arbejder med disse problemer ude blandt landmændene, blev taget i brug, så lånene bliver anvendt til et så godt byggeri som muligt; det er samfundet jo også bedst tjent med. Vi har derfor nu bygget administrationen op på de bestående udvalg, nemlig grundforbedringsudvalgene, og gjort disse udvalg så små som muligt. Vi